

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1143. Usque Ad Annum 1176

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90118014

§. 19. Collatio Theoriani cum Armenis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66377)

fleuerunt. Fateor, simulatam serenitatem sava tempestas, ingens facinus, & inaudita crudelitas turbabit. Sed prius ex hoc sæculo Godericum fata eripient. Dic, inquam, Domino tuo, & dicta sæpius repete; intra novem menses quæcumque ad ipsum spectant consummata erunt. Ceterum Godericus plura alia edidit vaticinia, quæ eventus vera fuisse ostendit, quin & secreta cordium non nunquam revelavit. Ægrotos quoque sanavit, & tandem multis claris miraculis, senectute pressus & infirmitatibus, die Jovis octava Ascensionis die vigesima prima Aprilis anno miliesimo centesimo septuagesimo animam Deo reddidit.

§. XIX.

Collatio Theoriani cum Armenis.

In Oriente Norsesius, Armenorum Catholicus, videlicet eorum Patriarcha vel Primas, ut superius adnotavi, ad Manuelem Comnenum Imperatorem Epistolam dedit, non nulla capita Fidei & Disciplinæ exponens, in quibus Armeni & Græci dissentiebant. Addebat, cupere se has quæstiones diligenter discutere. Misit ergo Imperator ad Norsesium ex Philosophis aliquem nomine Theorianum, cum Epistola, in qua dicebat; si Armeni vellent errores suos abjicere,

Sæcul. XII.
A. C. 1170.Cang. Glos.
lat. Cathol.
Sup. lib.
LXIX. §.
10. Theoria-
ni Dialog.
to. 1. Bibl.
Patr. G.
1. 1624.
p. 439.

Secul. XII.
A.C. 1170.

cere, paratum se esse cum Ecclesia Catholica ad eos, ut fratres, recipiendos. Theorianus ad Norfesisium Catholicum pervenit decima quinta die Maji anno Mundi sexies millesimo sexcentesimo septuagesimo octavo, Regni Imperatoris Manuelis vigesimo octavo, Indictione decima tertia, nempe anno Jesu Christi millesimo centesimo septuagesimo, cumque Catholicum nomine Imperatoris salutasset, & significasset, quam sincero desiderio hic Princeps concordiam cum Armenis quareret, Norfesisius maximas gratias hospiti pro benevolentia retulit.

Altera die, Theoriano ad se vocato, ait: *Legi piissimi Imperatoris Epistolam, & cognovi, quam vehementer & ipse & sancta Romanorum Ecclesia concordiam nostram exoptet, doce ergo, quinam sint errores nostri; quos si nobis demonstraveris lubenti animo rejiciemus.* (cum hic Romani nominantur, semper Græcos intelligere debemus) Respondit Theorianus: *Magnam tuam Sanctitatem rogo; audi me illa tua animi mansuetudine, quam a natura accepisti & questionibus meis ne offendaris. Paciscamur prævie, nos, si audiamus aliquid affirmari, quod nobis non videatur bonum, non illico propositionem hæreticam proclamatu-
ros. Sed verborum sensum solícite scrutemur,*

temur, & intentionem loquentis. *Su-* Sæcul. XII.
specta etiam nobis sit ruditas interpretis, A.C. 1170.
 qui non modo Grammaticæ regulas igno-
 rat, sed etiam vulgarem Græcorum ser-
 monem non satis capit, ne vitia inter-
 pretantis nobis tribuantur. Catholico
 hæc promissa collocuturis pacta pla-
 cuerunt.

Tum Theorianus ex eo quæsit, an
 Epistola ab ipso ad Imperatorem data,
 genuinos ejus sensus exhiberet, & Ca-
 tholico id affirmante subjunxit: *Quæ*
Concilia recipis? Norfesisius respondit:
Concilium Nicenum, Constantinopolita-
num & Ephesinum, in quo Nestorius de-
positus. Theorianus: *Quorum Docto-*
rum Scripta & Doctrinam amplecteris?
 Norfesisius: *Doctrinam S. Athanasii,*
S. Gregorii Theologi, S. Basilii, S. Gre-
gorii Nysseni, S. Joannis Chrysostomi,
S. Ephrem, S. Cyrilli Alexandrini, &
complurium aliorum. Theorianus: *Jam*
Epistolam tuam legamus, sensum frater-
na caritate pensemus, ut videamus an
bis Patribus & bis Conciliis consenta-
nea sit.

Ubi ventum est ad illum Epistolæ
 locum: *Dicimus, non nisi unam in JE-*
su Christo esse Naturam, non per confu-
sionem sicut Eutyches, nec per diminu-
tionem sicut Apollinaris, sed in sensu or-
thodoxo S. Cyrilli Alexandrini, qui in

Sæcul. XII. *Libro suo contra Nestorium scripsit, un-*
 A. C. 1170 *cam esse Verbi Incarnati naturam, Theo-*
 De Natura *rianus ait: S. Cyrillus non dixit: U-*
 Verbi & JEsu *nam Naturam in JEsu Christo, nec U-*
 Christi. *nam Naturam JEsu Christi, sed Unam*
Naturam Verbi, & adjecit: Incarnati.
Tua Sanctitas vero dicit: Unam Natu-
ram in JEsu Christo. Est unum & i-
dem, reposuit Norfesisius: Absit, absit!
replicabat Theorianus, Nomen Christi
significat proprie unum & alterum,
Deum simul & Hominem. Unde dici-
mus: Verbum Caro factum est, non au-
tem Christus Caro factus est. Hinc e-
tiam nullus Patrum dixit: Unam Na-
turam Christi, sed S. Athanasius ante
S. Cyrillum dixit: Unam Naturam Ver-
bi, id est, Naturam Divinam Filii; &
si adjiciatur, Incarnati, sicut adjecit
S. Cyrillus in secunda Epistola ad Succes-
sum, totum Incarnationis Mysterium ex-
ponitur (*). Norfesisius: Quis autem
 SS. Pa.

Suo. Lib.
 XXVI.
 §. 29.

(*) Satis captiosa & speciosa videtur Norfesisii affirmatio; unum & idem esse dicere: Unam Naturam Verbi, Incarnati, & unam Naturam JEsu Christi. Cum Verbum si addatur Incarnatum nihil aliud esse videatur quam JEsus Christus post Incarnationem. Et sicut non dicimus: Christus Caro factus est, ita etiam non dicimus Verbum, Incarnatum, Caro factum est.

Sed

SS. Patrum post conjunctionem Verbi Sæcul. XII.
 cum humana Natura ita locutus est? A. C. 1170.

Theorianus: Omnes illi, quos paulo ante Cyrril. ep. p.
 nominasti. Sufficit mihi unus, inquit 24. to. 5.
 Norfesifius, nam quod unus Patrum di-
 cit, omnes dicunt, cum omnibus Spiritus
 Dei, qui unus est, adspiraverit.

Priusquam vero Patrum verba re-
 ferret, Theorianus necessarium censuit,
 ut quatuor voces *Substantiam, Naturam,*
Hypostasin, & Personam definiret, idque
 tam in sensu Philosophorum Gentilium,
 quam Theologorum Christianorum per-
 fecit, ostendens, quanta in usu horum
 verborum sit diversitas. Porro in Phi-
 losophia Principia Aristotelis sequeba-
 tur. Sensum autem Theologicum his
 quatuor vocibus ex auctoritate Patrum,
 videlicet S. Basilii, quem eximium Phi-
 losophum appellat, & S. Gregorii Na-
 zianzeni tribuit. Deinde transit ad
 SS. Patres qui duas in Jesu Christo Na-
 turas

p. 444.

p. 447.

X x 4

Sed nempe verba S. Athanasii & S. Cyrilli
 ita explicanda sunt; quod etiam in Incarnatio-
 ne una manserit Verbi Natura propria Divina
 & immutata, quamvis Naturam Humanam assump-
 serit, a Natura Divina distinctam, Persona ta-
 men Divina subsistentem. Præterea satis po-
 stea Theorianus Norfesifium convincit, cum, ut
 statim videbimus, Testimonia Patrum duas in
 Christo Naturas discrete docentium affert.

Stæcul. XII. ras post conjunctionem confessi sunt, &
A.C. 1170. initium ducit a S. Athanasio, cujus lo-

cum refert ex Epistola ad Epictetum,

contra illos, qui dicebant, Corpus JEsu

Christi esse consubstantiale Verbo. Unde

de Theorianus argumentatur in hunc

modum : *Substantia & Natura idem*

sunt apud Theologos, sed si S. Athanasio

fidem habemus, JEsu Christi Corpus non

est ejusdem cum Verbo Substantiæ, ergo

non est ejusdem Naturæ, atque inde in-

fertur, duas esse in JEsu Christo Na-

turas. Theorianus deinde affert testi-

monium ipsius S. Cyrilli, quod Armeni

maximi faciebant, S. Gregorii Nazian-

zeni, S. Gregorii Nysseni, S. Basilii, S. Am-

brosii, quem unicum ex Patribus Latinis

memorat, & tandem S. Chrysostomi, &

ostendit, Ecclesiam inter errorem Nesto-

rii & Hæresim Eutychis medium tenere.

Tunc vero quidam Episcopus Armenus

nomine Gregorius, qui disputantibus

adfuera, exclamavit : *Romanus sum,*

anathema cuicumque, qui duas in JEsu

Christo Naturas non confitetur.

Die sequente advenit Petrus Episco-

pus Saporionensis, cui cum Catholicis

communicasset, quæ Theorianus proba-

verat, & exhibuisset, quot Patrum testi-

monia produxisset, ille vir, non indoctus,

ea in sensus pravos detorquebat. Qua-

re Catholicus, Petro vehementer repu-

gnante,

gnante, Theoriano advocato ait: *Epi-* Sæcul. XII.
scopus iste nobiscum de nostra questione A. C. 1170.
disputare cupit. At cum Theoriano
 congressus brevi ad silendum compulsus
 est, Gregorio Episcopo iterum profiten-
 te, quod sententiam & Doctrinam Ro-
 manorum teneat.

§. XX.

Colloquium alterum.

Cum inde biduum effluxisset, Norsesi-
 sius iterum cum Theoriano confe-
 rens ait: *Facile in Jesu Christo duæ*
Naturæ admitti possunt, si modo insepa-
rabiliter in una sola Hypostasi unitæ
dicantur; nec eum Christianum esse ar-
bitror, qui veritatem manifestam im-
pugnaret. Quid vero prohibet, ne dica-
mus in Jesu Christo esse unam Natu-
ram ex duabus compositam, qualis est na-
tura hominis ex anima & corpore, na-
turis utique diversis, composita? & hæc
ipsa est paritas, quam S. Cyrillus affert.
 Ad hoc objectum responsurus Theoria-
 nus, primo quemdam locum S. Gregorii
 Nazianzeni opposuit, quem in Versione
 Armeniana reperiri Norsesius negavit.
Est ergo vitium omissionis, respondit
 Theorianus, *simulque ei eundem locum*
in Syriaca versione ostendit. Tunc ve-
 ro Norsesius, accersito familiarium a-
 liquo, qui linguæ Syriacæ gnarus erat,

X x s eadem